

SOLUNUM SİSTEMİNİN CERRAHİ HASTALIKLARINDA HEMŞİRELİK BAKIMI

Sternum, kostalar, diyafragma ve kolumna vertebralis tarafından sınırlanan toraks boşluğunun 4 alt bölümü vardır

1-Sağ akciğer, visseral ve pariyatal plevra → sağ pulmoner alan

2- Sol akciğer, visseral ve pariyatal plevra → sol pulmoner alan

3- Perikardiyal alan

4- Özofagus, trakea, büyük damarların yer aldığı iki akciğer arasında kalan mediastinal alan

Normal inspirasyon

Diyafragma

İnternal ve eksternal interkostal kaslar

Zorlu inspirasyon

Parasternal kaslar

Sternokleudomastoid kası

Trapez

Pektoral kaslar

Ekspirasyon

Normalde kas kontraksiyonuna gereksinim yoktur.

Ancak egzersiz, hastalık vb durumlarda,

internal interkostal ve abdominal kaslar

ekspirasyona yardımcı olur

SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARINDA BELİRTİ VE BULGULAR

Öksürük

Paroksistik: kuru öksürüğün nöbetler halinde gelmesi; bronşial astım, yabancı cisim aspirasyonu

Yatmakla artan: mediastinal kist ya da tümörlerin trakea ve büyük hava yollarına basınç yapması

Sabah öksürüğü: sigara kullanımı, bronşektazi

Balgam

Mukoid: Berrak; astım, kronik bronşit

Pürülan: fazla, kötü kokulu, sarı-yeşil; bronşektazi, pnömoni

Pembe köpüklü: Akciğer ödemi

Kanlı (hemoptizi): Tbc, kronik bronşit, AC Ca

SOLUNUM BOZUKLUKLARI

Eupne: Normal solunum

Apne: Solunumun kalıcı ya da geçici olarak durması

Bradipne: SS 12/dk az olması

Takipne: SS 24/dk fazla olması

Hiperpne: solunum derinliğinin artması

Hipopne: Solunum derinliğinin azalması

Hiperventilasyon: Solunum hız ve derinliğinin artması

Hipoventilasyon: Solunum hız ve derinliğinin azalması

Dispne: Solunum güçlüğü. Obstrüktif ve restriktif hastalıklarda, hipoksi, hiperkapni ve H⁺ artması nedeniyle görülür.

Ortopne: Solunum sıkıntısının yatar pozisyonda artması nedeniyle bireyin semi-fowler ya da fowler pozisyonunda rahatlamasıdır.

Platipne: Ayakta dururken solunum güçlüğü, yatınca geçmesi durumu

Kussmaul solunum: Aralıklı dispne ve hiperventilasyon ile seyreden hava yolu açlığı, gürültülü solunum

Cheyne-stokes solunum: Hipoventilasyon-apne ardından hiperpne

Biot: Takipne ve apnenin birbirini izlediği periyodik solunum tipidir.

Wheezing: Ekspirasyonda ıslık sesi olan hışırtılı solunum

Stridor: Özellikle ana bronş daralmalarında görülen inspirasyonun gürültülü olması

Hipoksi-Hipoksemi: Dokuların gereksinimini karşılayacak oranda O₂ sağlanamaması-kan pO₂ düşmesi

SOLUNUM SİSTEMİ CERRAHİSİNDE TANI İŞLEMLERİ

- Torosentez
- Bronkoskopi
- Biopsi
- Akciğer grafisi
- Tomografi
- Bilgisayarlı Tomografi (CT)
- Ultrasonografi (USG)
- Magnetik Rezonans Görüntüleme (MRI)

Akciğer Enfeksiyonları

Akciğer Apsesi

Bronşektazi

Cerrahi Tedavi Gerektiren Tbc. Vakaları

Plevral Effüzyon

Pulmoner (Akciğer) Embolisi

Göğüs Travması ve Toraks Yaralanmaları

Pnömotoraks

Hemotoraks

Tansiyon Pnömotoraks

Kuş Göğsü/ Yelken Göğüs

Kalp Tamponadı

Akciğer Tümörleri

GÖĞÜS CERRAHİSİ

- Cerrahi girişim, sorunun düzeltilmesi için (tümör rezeksiyonu, organ onarımı, transplantasyon) göğüs duvarında oluşturulan kasti bir travma olarak değerlendirilir.
- Cerrahi girişim, göğüsteki negatif basıncı kesintiye uğrattığı için, ventilasyonu ve pulmoner dolaşımı sürdürmek için girişim süresince kontrollü ventilasyonun sağlanması önemlidir.

Göğüs Cerrahisinde Uygulanan Ameliyat Tipleri

- **Wedge Rezeksiyon:** Akciğer segmentinin sadece küçük bir bölümünün çıkarılması
- **Segmental Rezeksiyon:** Akciğerin bir segmentinin çıkarılması
- **Lobektomi:** Akciğerin bir lobunun çıkarılması
- **Pnömonektomi:** Akciğerin tümünün çıkarılması
- **Dekortikasyon:** Kalınlaşmış fibröz membranın visseral plevradan soyulması ya da çıkarılmasıdır.
- **Torakotomi:** Toraksın insizyonla açılması
- **Torakoskopi:** Küçük insizyonlar aracılığıyla toraks içine fiberoptik bir kameranın yerleştirilmesi
- **Torakoplasti:** Göğüs boşluğunun hacmini düzeltmek amacıyla plevraya dokunmaksızın kostaın çıkarılması
- **Akciğer Transplantasyonu:** Son evre akciğer hastalığı olanlara yaşam şansı vermek amacıyla akciğer naklinin yapılması

Hemşirelik Bakımında Amaç

- Yeterli havayolu temizliğini,
- Etkili solunumu,
- Dokuların yeterli oksijenlenmesini,
- Ağrıyı gidermeyi ya da azaltmayı,
- Anksiyeteyi etkin başatmayı sağlama,
- Yeterli ve dengeli beslenmeyi,
- Tedavi ve prognoza karşı gerçekçi tutum almayı,
- Tedavi ve bakıma ilişkin bilgilendirmeyi sağlamaktır.

Bunları sağlayabilmek için de hasta / hasta yakınları ve ekip üyeleriyle işbirliği içinde gerekli girişimler planlamalı, uygulanmalı ve değerlendirmelidir.

Hemşirelik Girişimleri

Sağlığı Koruma

Akut Bakım Girişimleri

Evde Bakım

Hemşirelik Giriřimlerini Deęerlendirme

Yeterli Solunum

Ağrı kontrolü/ağrıda azalma

Hastalık ve tedavi hakkında geręekçi tutum